

№2
ЛЮТИЙ
2012

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

№2
FEBRUARY
2012

ЛІТОПИС ПОДІЙ, ОСОБИСТОСТІ, ІДЕЇ, АНАЛІТИКА Й ДОСЛІДЖЕННЯ

CHRONICLES, PERSONS & IDEAS, ANALYSIS & RESEARCHES

Спецвипуск

Special publication

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
МИКОЛАЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ –
ЕФЕКТИВНА ІНТЕГРАЦІЯ АГРАРНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ І ВИРОБНИЦТВА!

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF MYKOLAYIV STATE AGRARIAN
UNIVERSITY IS THE EFFECTIVE INTEGRATION OF AGRICULTURAL
EDUCATION, SCIENCE AND INDUSTRY!

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ СТАНУ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

METHODOLOGICAL APPROACHES TO EVALUATION THE FARM ENTERPRISE'S TECHNOLOGICAL BASIS

Оксана БЕЛЕВЯТ,
кандидат економічних наук,
Миколаївський державний
аграрний університет

Oksana BELEVYAT,
PhD Economics,
Mykolayiv State Agrarian University

Юлія ЧЕБАН,
Миколаївський державний
аграрний університет

Yuliya CHEBAN,
Mykolayiv State
Agrarian University

У сьогоденних умовах розвитку аграрної сфери економіки України ефективність фінансово-господарської діяльності фермерських господарств, які становлять основу сучасного малого й середнього бізнесу, прямо пропорційно залежить від складу, структури та стану наявної матеріально-технічної бази. Розвиток фермерства повинен супроводжуватися розвитком і постійним оновленням матеріально-технічної бази, саме тому виникає необхідність удосконалення існуючих та розробки нових методологічних підходів до уточнення поняття матеріально-технічної бази, а також специфіки застосування методів і прийомів наукового дослідження її стану й особливостей розвитку.

Наукове дослідження, що проводиться в інтересах практики й подальшого розвитку теорії, повинно мати структуру, особливості й системний характер, а також здійснюватися за допомогою різних методів дослідження, які становлять способи, прийоми та процедури. Будь-яке дослідження починається з визначення проблеми, яка в подальшому формує всю його стратегію.

Проблеми вивчення стану та перспектив розвитку матеріально-технічної бази аграрних підприємств, зокрема і фермерських господарств, а також вдосконалення методики її оцінки висвітлено в працях багатьох учених-економістів.

Водночас при діючій методиці економічної ефективності діяльності фермерських господарств практично відсутня методика аналізу стану й розвитку їх матеріально-технічної бази, яка потребує врахування певних особливостей їх діяльності та можливостей розвитку.

Метою статті є визначення основних методичних підходів при дослідженні й оцінці матеріально-технічної бази фермерських господарств.

Методи наукового дослідження поділяються на три групи: методи емпіричного дослідження; методи теоретичного дослідження; загальнологічні методи [1].

Враховуючи специфіку сільськогосподарського виробництва, особливості діяльності фермерських господарств та вищезазначену класифікацію методів наукового дослідження, ми поділяємо методичні підходи щодо вивчення матеріально-технічної бази фермерських господарств на три етапи дослідження: інформаційно-підготовчий, аналітичний, практичний.

На першому – інформаційно-підготовчому – етапі дослідження нами використано метод системного підходу, абстрактно-логічний, соціологічний, монографічний методи.

Метод системного підходу дозволив встановити й дослідити зв'язки між явищами та процесами економічної дійсності.

Абстрактно-логічний метод використаний для:

- уточнення поняття й основних складових матеріально-технічної бази;
- вивчення основних шляхів розвитку та оновлення матеріально-технічної бази, які використовуються в сучасних умовах господарювання;
- визначення напрямів розвитку та відтворення матеріально-технічної бази.

Вищезазначене дослідження проведено шляхом теоретичного узагальнення й формування висновків на основі вивчення наукової літератури, законодавчо-нормативної бази, історичного й сучасного досвіду здійснення та матеріально-технічного забезпечення діяльності фермерських господарств, що становить монографічний метод.

Уперше матеріально-технічна база як об'єкт наукового дослідження була обґрунтована в працях К.Маркса та Ф.Енгельса. Саме процес утворення й руху постійного капіталу, розвиток засобів виробництва характеризуються як матеріальна основа або технічний базис виробництва, тобто основу матеріально-технічної бази виробництва становлять речовинні елементи продуктивних сил [2].

Грунтуючись на економічній енциклопедії, маємо можливість визначити, що матеріально-технічна база – це сукупність матеріально-речових елементів продуктивних сил, що використовується для створення матеріальних благ. Головним елементом матеріально-технічної бази є основні виробничі фонди в натурально-речовій та вартісній формах [3].

Більшість економістів-аграрників під матеріально-технічною базою розуміють

сукупність засобів і предметів праці, що застосовується для виробництва сільськогосподарської продукції. До її складу вони включають: будівлі всіх видів та різних призначень, продуктивну робочу худобу, молодняк тварин, меліоративні та інші споруди, багатолітні насадження, трактори, автомобілі, комбайни, транспортні та інші засоби механізації, парники, корми, насіння, добрива, засоби захисту рослин і тварин, запасні частини, паливо-мастильні та будівельні матеріали, інші види матеріалів і засобів, призначених для отримання продукції рослинництва, тваринництва, підсобних господарств і промислів.

На нашу думку, найбільш глибоко поняття матеріально-технічна база відносно фермерського господарства розкрито в економічному словнику: «матеріально-технічна база являє собою склад основних компонентів:

Викладено основні методичні підходи до оцінки стану матеріально-технічної бази фермерських господарств. Розглянуто основні складові матеріально-технічної бази фермерського господарства.

It is described the methodological approaches to evaluation the farm enterprise's technological basis. It is also taken a view of main components of the farm enterprise's technological basis.

